

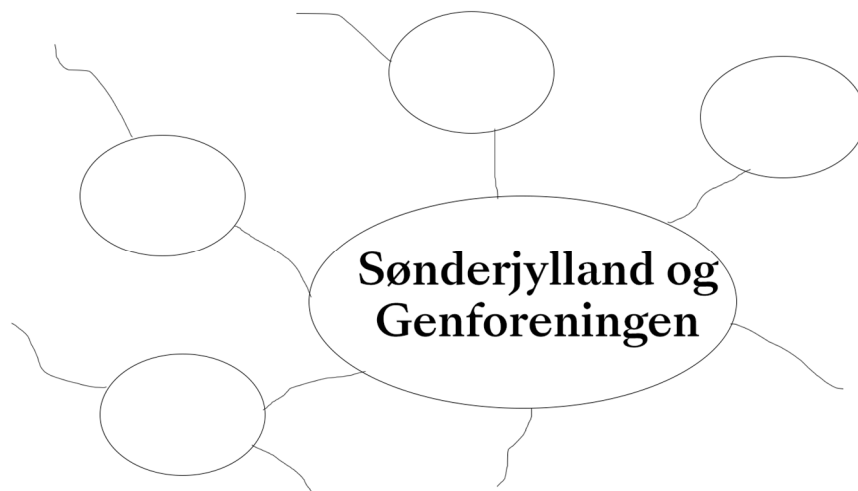
Hvad ved I allerede?

Historien om Sønderjyllands genforening med Danmark og områdets historie er spændende, men den kan dog til tider også være lidt forvirrende.

Inden I går i gang med materialet skal I nu i små grupper lave et mindmap, om alt det I ved om Sønderjylland og Genforeningen i 1920. Skriv alt det ned, som I kan komme i tanke om. Når I har gjort det, skal I lave ét stort mindmap i klassen.

Når I har arbejdet med Historiedystens platform og opgaver, kan I skrive alt det nye I har lært ind i klassens mindmap. Så er I klar til quizrunden!

Mindmap

Sønderjylland og Dannevirke

Når vi i dag taler om Sønderjylland, taler vi om den sydligste del af Danmark. Men Sønderjylland har ikke altid set ud som det gør i dag. Indtil 1920 var det meget større område, end det område vi i dag kender som Sønderjylland. Se videoen Genforeningen 1920 (nr. 1) på kortet over Danmark. Når du har set videoen, skal du klikke dig ind på kortet over Slesvig ved at trykke på den dansk-tyske grænse (nr. 2).

- A) Se videoen Sønderjyllands geografi (nr. 1). Du skal nu farvelægge kortet i bilag 1. Med én farve skal du farvelægge, hvor Sønderjylland er i dag. Med en anden farve skal du farvelægge, hvor Sønderjylland var for over 1000 år siden.

I den sydligste del af det gamle Sønderjylland ligger Dannevirke. Et forsvarsanlæg, der skulle beskytte danerne (gammel betegnelse for mennesker, der kom fra Danmark) imod fjender fra syd. Læs teksten om Dannevirke, og bliv klogere på dets grundlæggelse og myterne, der er knyttet til forsvarsanlægget.

- B) Læs teksten Dannevirke (nr. 2). Snak herefter i klassen om, hvad en myte er. Gorm den Gamle er den første konge i den danske kongerække. Hvorfor tror I, at myten om Dronning Thyra og Dannevirke er opstået?

Selvom Dannevirke er blevet udbygget flere gange, så har det altid ligget det samme sted. Det har nemlig været et godt sted at forsvare sig imod fjender fra syd.

- C) Se på kortet i bilag 2. Tal om, hvorfor man har valgt at bygge Dannevirke, hvor man har. Hvorfor var det et godt sted at forsvare sig imod fjender?
Hint: Prøv at se på naturen omkring Dannevirke.

Krigen 1864

I 1864 var Danmark i krig mod Preussen og Østrig. Danskerne startede med at forsvare sig ved det gamle Dannevirke, men blev nødt til at trække sig tilbage til Dybbøl. Klik tilbage på kortet over Slesvig, og find Dybbølmølle (nr. 4). Klik på møllen for at komme til Dybbøl.

- A) Se videoen Nederlaget i 1864 (nr. 1). Da de danske soldater trak sig tilbage fra Dannevirke, skulle de marchere i meget koldt vejr. Hvordan tror I, at det har været at marchere i det kolde vejr? Se evt. billedet i bilag 3.

Da de danske styrker kom til Dybbøl, blev de belejret af fjenden. Det blev en lang belejring, hvor tyskerne skød mange granater ned over skanserne. Ved skanserne lå de danske soldater og ventede på, at de tyske soldater ville angribe dem.

- B) Læs teksten Slaget ved Dybbøl (nr. 2). Forestil dig, at du er en journalist fra en avis, som har fået til opgave at skrive en kort reportage om Slaget ved Dybbøl. Hvordan skal din artikel være? Skriv en overskrift og tre hovedpunkter, der skal være med i din artikel.

Krigen i 1864 havde stor indflydelse på det danske rige. Man mistede hertugdømmerne, og grænsen flyttede sig nordpå.

- A) Se igen videoen Nederlaget i 1864 (nr. 1) og læg godt mærke til slutningen. Tag herefter kortet fra bilag 1 frem. Indtegn på kortet den nye grænse mellem Danmark og Tyskland efter krigen i 1864.

Der døde mange danske soldater i Slaget ved Dybbøl. Hvis man i dag går en tur ved Dybbøl Banke, kan man finde en masse små mindesten. Mindestenene fortæller om en eller flere soldater, som døde lige der, hvor stenen står.

- B) Læs teksten Mindesten for faldne soldater (nr. 3). Tal sammen om hvorfor man mindes soldaterne? Bruger I selv sten som minder over personer I har mistet? Tal sammen i klassen og find tre årsager til, hvorfor man mindes de danske soldater fra krigen i 1864.

1. verdenskrig

1. verdenskrig var den hidtil største krig, der nogensinde havde været kæmpet. Næsten hele Europa var i krig. Også de sønderjyske mænd skulle i krig for Tyskland, da Sønderjylland 1920 var under tysk styre. Find tilbage til kortet over Slesvig, og find æresporten i toppen af kortet (nr. 5). Klik på den for at komme til den gamle grænse ved Frederikshøj.

- A) Læs teksten om Tysklands tab i 1. verdenskrig (nr. 1). Forestil dig, at du er dansksindet sønderjyde, der skal i krig. Skriv en pakkedisse over, hvad du får brug for i krigen, og hvilke ting, de danske sønderjyske mænd godt kunne tænke sig at have med hjemmefra til krigen.

Kampene i 1. Verdenskrig var hårde, og livet i skyttegravene var barskt. Soldaterne kunne miste kammerater i skyttegravene fra den ene dag til den anden, og der kunne til tider være koldt, vådt og mudret. Der var også lange periode uden kampe, hvor livet i skyttegravene kunne blive kedelig, og tiden føltes lang. Her kunne man bruge tiden på at snakke med sine soldaterkammerater.

- B) Se billedet i Bilag 4. Forestil dig, at du er sønderjyske dreng, der er i krig i skyttegravene, og skal nu skrive et brev hjem til din familie i Sønderjylland. Hvordan vil du fortælle om livet i skyttegravene? Hvordan har du det med at være i krig for Tyskland, når du er en dansk sønderjyde?

Afstemningen

Da Tyskland taber 1. Verdenskrig bliver det bestemt, at der skal afholdes afstemninger i Slesvig om, hvorvidt det skal være dansk eller tysk.

- A) Læs teksten om Afstemningen 1920 (nr. 3). Brug nu kortet fra bilag 1 igen. Du skal nu indtegne de to afstemningszoner med hver sin farve. Når du har indtegnet de to zoner skal du skrive, hvordan der blev stemt i de to zoner.

Afstemningen i 1920 kan være ret forvirrende med en masse regler og resultater, som kan være svære at holde styr på.

- B) Læs igen teksten om Tysklands tab i 1. Verdenskrig (nr. 1) og teksten Afstemningen 1920 (nr. 2). Her kommer en række udsagn, som du skal svare sandt eller falsk til. Alle svar kan findes på platformen.

C)

SPØRGSMÅL	SANDT	FALSK
1. verdenskrig begyndte i sommeren 1914.		
De danske sønderjyder håbede, at Tyskland vandt.		
Tyskland tabte krigen.		
Kampene i 1. Verdenskrig standsede den 11. november 1918.		
Der blev stemt i to zoner.		
1. zone stemte som en samlet enhed, kaldet én bloc.		
2. zone stemte også som en samlet enhed.		
I 1. zone stemte 51% procent dansk, og 49% tysk.		
I Flensborg stemte flertallet dansk.		

Genforeningen

Da afstemningen i 1920 var overstået, kunne man i sommeren 1920 fejre Sønderjyllands genforening med Danmark. Det gjorde man med store fester i flere sønderjyske byer, som kongen besøgte på sit store kongelige ridt ned igennem Sønderjylland.

- A) Se videoen Fejringen af Genforeningen (nr. 3). Lav en liste over hvad kongen gjorde, da han red over grænsen. Hvorfor tror I, at han gjorde dette? Hvorfor var det vigtigt, at han skulle ride over den gamle grænse?

Kongen skulle besøge mange byer på sin tur igennem Sønderjylland. Han red lidt af vejen, men han tog også med både bil og båd.

- B) Du skal nu hjælpe kongen med at planlægge sin tur. Han skal vide, hvor langt han skal rejse imellem turens stop, og hvor hurtig han skal være.

STED	DATO	TID	TRANSPORT-MIDDEL	KM AFSTAND	GENNEMSNIITS-HASTIGHED
Frederikshøj	10. juli	09.00	Hest	-	-
Christiansfeld	10. juli	10.00	Hest	3	
Haderslev	10. juli	12.30	Bil	12,5	
Aabenraa	10. juli	18.30	Skib	25,5	
Sønderborg	11. juli	09.00	Skib	36	
Dybbøl	11. juli	12.00	Bil	6,5	
Gråsten	12. juli	13.00	Bil	13	
Kruså	12. juli	13.30	Bil	16	
Tønder	12. juli	16.30	Bil	40	
Møgeltønder	12. juli	17.30	Bil	6	

Den 11. juli 1920 blev den store genforeningsfest afholdt på Dybbøl Banke. Her var der sang, taler og en masse andre indslag. Over 50.000 mennesker var samlet for at fejre kong Christian 10. og Sønderjyllands genforening med Danmark.

- C) Forestil dig, at du er en journalist, der skal dække Genforeningen. Du er blevet sendt til Dybbøl for at opleve festlighederne. Hvordan vil du skrive din artikel? Hvad skal være din overskrift, og hvilke emner vil du have med i din artikel?

Det var ikke kun i Sønderjylland, at man fejrede Sønderjyllands genforening med Danmark. Rundt omkring i byer og landsbyer opsatte man mindsten for at fejre den store begivenhed.

- D) Gå en tur i den by du bor i. Se, om du kan finde en Genforeningssten. Tit er de på en central plads i byen eller tæt ved kirkegården. Hvis I ikke ved om der er en sten, kan I søge efter en på denne hjemmeside: <http://ambirk.eu/genforeningsstene/>
Når I har set jeres lokale genforeningssten, skal I nu selv lave en mindsten for Genforeningen. Brug skabelonen fra bilag 4.

Mindretallene

Efter 1920 var der et tysk mindretal i Sønderjylland og et dansk mindretal i Sydslesvig. De havde ikke fået den grænse, som de gerne ville have. De skulle derfor leve i et andet land, end det de egentlig gerne ville. I Flensborg findes der mange vidnesbyrd om, hvordan det har været. Gå tilbage til kortet over Slesvig og find Istedløven. Klik på den for at komme til Flensborg.

- A) Se videoen Istedløven (nr. 1). Læg mærke til de årstal, der bliver nævnt, og lav herefter en tidslinje over Istedløven. Hvor står den hvornår? Hvorfor bliver den mon flyttet? Sammenlign jeres tidslinjer i klassen.

Der findes fortsat et dansk mindretal i Sydslesvig. Det har en lang række kulturelle tilbud til det danske mindretal, og er organiseret i en række forskellige foreninger.

- B) Læs teksten Om det danske mindretal i Sydslesvig i dag (nr. 2). Tal sammen i klassen om, hvordan man er dansk i Tyskland? Hvad gør det danske mindretal i dag?

Afslutning

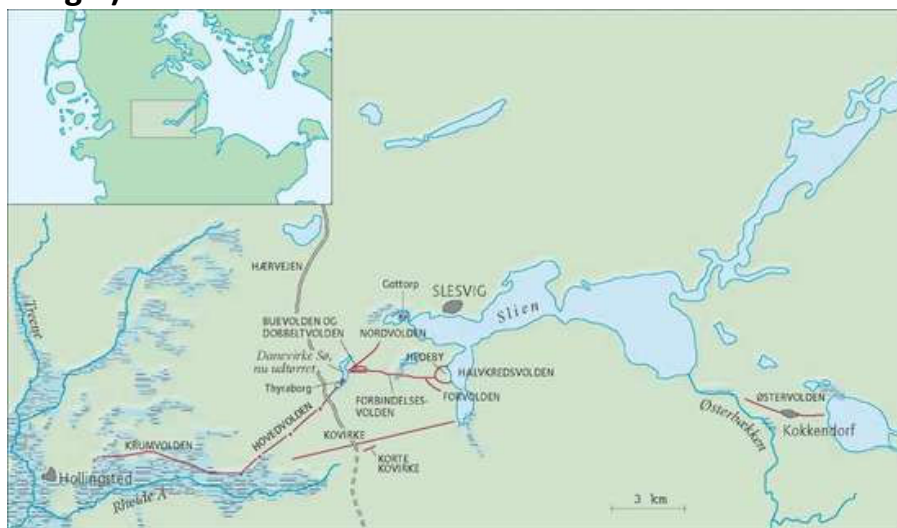
Du har nu lavet alle opgaverne til dette års Historiedyst, og er godt forberedt til 1. rundes quiz. Det eneste du nu mangler, er at opdatere dit mindmap fra starten med alle de nye ting, som du nu ved om Sønderjylland.

Og god fornøjelse med runde 1 af Historiedysten!

Bilag 1) Kort over Danmark + det nordlige Tyskland.

Bilag 2) Kort over Dannevirke.

Bilag 3) Tilbagetrækningen fra Dannevirke (Maleri af Niels Simonsen fra 1864)

Bilag 4) Billede fra skyttegrav under 1. Verdenskrig

Bilag 4) Skabelon af genforeningssten

